

TÁRSULATI ÜGYEK.

JEGYZÖKÖNYVI KIVONATOK A MAGYARHONI FÖLDTANI TÁRSULAT ÜLÉSEIRŐL.

VI. SZAKÜLÉS 1889. JANUÁRIUS 9-IKÉN.

Elnök : Dr. SZABÓ JÓZSEF.

Elnök mély meghatottsággal jelenti be az összegyűlt tagoknak, nagyérdemű alelnökünk ZSIGMONDY VILMOS-nak az 1888-iki év december hó 21-én történt gyászos elhunytát. Zsigmondy Vilmos társulatunknak mindenkor egyik legbuzgóbb előmozdítója, a szakirodalom kitűnő művelője volt és halálával nemcsak a közélet, a bányászat : de különösen társulatunk igen sokat veszített. Elnök indítványára a nagyérdemű alelnök gyászoló özvegyéhez résztvevő irat intézendő és az 1890. évi közgyűlésen tartandó emlékbeszéd elmondására BÜCKH JÁNOS választmányi tag és a m. kir. földtani intézet igazgatója kéretik meg.

Elnök bejelenti továbbá, hogy a társulat külön szomorú jelentést adott ki, a ravatalra babérkoszorút helyezett és a gyászszerartásban testületileg vett részt.

Veszteséget szenvedett továbbá a társulat HUNFALVY JÁNOS elhunytával is, ki az 1857-ik évtől kezdve volt a társulat rendes és az 1863-ik évtől 1883-ig választmányi tagja : végre megemlékezik az elnök THUN LEO gróf elhunytáról is, ki az 1850-ik évtől kezdve volt társulatunknak tiszteletbeli tagja azért, mert mint akkori miniszter, a nehéz időkben társulatunk megalakúlhatását lényegesen elősegítette.

Az előadások sorát megnyitja :

HALAVÁTS GYULA, felolvassván «*Adat Hontmegye földtani viszonyainak ismeretéhez*» című értekezését. Jelesen a *Felső-Túr* határában feltárt mediterrán korú üledéket ismerteti, valamint azon kísérleteket is, a melyeket a belőle származó homoknak üveggyártásra való használhatósága érdekében PETRIK LAJOS (Budapest) és KANTNER JÁNOS (Borszéken) tagtársaink tettek.

SZONTAGH TAMÁS *Magyarad, Szánthó (Hont m.) ásványos forrásairól* tartott előadást. Előadó a magyaradi fürdő ásványosvíz forrásainak védőterületén dolgozván, az érdekes forrás vidékén gyűjtött kőzeteket bemutatja s tapasztalatait elmondja. Először is a környék topographiai és geologiai viszonyairól szól, azután a *Bur*-patak völgyéből 12 ásványos víz forrást ismertet, a melyek közül jelenben a legnevezetesebbek a szántói savanyúvíz és a magyaradi fürdő nagy forrása. Az ásványos vizeket három csoportra osztja, u. m. : 1. egyszerű szénsavas hideg savanyúvizekre : 2. langyos hőfoku vasas savanyúvizekre : és 3. langyos kénes hév- vizekre. A gyűjtött anyag között van kétféle márgás andesittufa, a melyek dr. PANTOCSEK JÓZSEF vizsgálatai szerint igen érdekes diatomáceaikat és radiolariákat tartalmaznak s e szerves lények maradványai tengeri lerakódásokra is bizonyítanak. Van továbbá diatomás ragadópala, a mely PANTOCSEK szerint melegvizű tóban rakódott le.

Dr. STAUB MÓRICZ bemutatja a *Sabal major, Unger sp.* (Legyező pálma-

féle) levelének lenyomatát, a melyet a nagy-enyedi Bethlen-főiskola muzeumában talált és a mely a Maros-völgyében, Borberek kőbányából, állítólag kárpáti homokkőből került oda. Az irodalomban eddig ismertettek egyik legszebb példánya ez. Előadó ez alkalommal részletesen megbeszéli a Sabal-fajok elterjedését.

Dr. STAUB MÓRICZ továbbá NEUMAYER M. és NATHORST A. (t. legújabb palæontologiai dolgozatai alapján azon kérdéssel foglalkozik: Vajjon a föld sarkai megváltoztatták-e helyzetüket vagy nem?

VI. VÁLASZTMÁNYI ÜLÉS 1889. JANUÁRIUS 2-IKÁN.

Elnök: Dr. SZABÓ JÓZSEF.

Felolvastatott a társulat nagyérdemű alelnökének ZSIGMONDY VILMOS-nak gyászos halála feletti részvétnyilatkozat, a mely jelen jegyzőkönyv kiegészítő részét képezi és Zsigmondy Vilmosné úrnő ő Nagyságához, az elhunyt özvegyéhez van intézve. A választmányi ülés a szerkesztést egyhangúlag elfogadja.

Felolvastatott a *selmeczbányai főkegyesület* 1888-ik évi december havi *szakülésének* jegyzőkönyve, az 1888-ik *záró számadás*; az 1889-ik évi *pénztári előirányzat* és az 1889-ik évi *tagok jegyzéke*. Örvendetes tudomásul vétetik. (Részletesen alább van közölve).

Az országos középiskolai tanáregyesület által rendezett *Trefort-gyászünnepe*llyen a társulatot az első titkár képviselte.

BÖCKH JÁNOS vál. tag a Földtani Közlöny-től kapott irói tiszteletdíjat a társulat folyó költségeinek részbeni fedezésére adományozta; a miért a választmány neki köszönetet mond.

A *«Feuille des Jeunes Naturalistes»* című folyóirat által ajánlott csereviszony elfogadtatik.

BERNÁTH JÓZSEF tagtársunk «A budai keserűvíz források állapota az 1888-ik évben» című munkájából a társulat rendelkezésére 420 példányt ajánl fel. A választmány ez ajándékot köszönettel elfogadja s a füzetke a *Földtani Közlöny*-höz mellékelve fog tagtársainknak szétküldetni.

Dr. SCHAFARZIK FERENCZ a társulat földrengési bizottságának pénztári jelentését mutatja be, mit a választmány egyhangúlag tudomásul vesz.

Előadó felolvassa továbbá a Magy. Tud. Akadémia természettudomány osztályának állandó bizottságához intézendő terjedelmes jelentést s ezzel kapcsolatban a földrengési bizottság céljaira újabb 3 évre terjedő 600 frtnyi segélyért szóló kérelmet, mit a választmány egyhangúlag szintén jóvá hagy.

VII. VÁLASZTMÁNYI ÜLÉS 1889. FEBRUÁRIUS HÓ 9-IKÉN.

Elnök: BÖCKH JÁNOS és dr. SZABÓ JÓZSEF.

BÖCKH JÁNOS választmányi tag az elnök távolléte miatt megnyitván az ülést, mindenek előtt *RUDOLF koronás királyi Ő Fensége* haláláról emlékezik meg. Ő Fensége gyászos elhunytával nem csak királyunkat és hazánkat ért leirhatatlan nagy csapás; de a természettudományok is fejedelmi pártfogót és kedvelőt veszí-

tettek el. A Magyarhoni Földtani Társulat rendkívüli választmányi ülésén először is Ő Fensége emlékének hódol, a midőn jegyzőkönyvének első helyén legmélyebb részvételének ad kifejezést.

Dr. STAUB MÓRICZ első titkár indítványára a februárius hó 6-ikára kitűzött közgyűlés a társulat gyászának kifejezése czéljából e hó 13-ikára halasztatott el.

Dr. SZABÓ JÓZSEF megérkezvén elfoglalja az elnöki széket.

A mult januárius hó 9-ikén tartott választmányi ülés jegyzőkönyve felolvasatott és hitlesített.

Titkár 1 rendes tag kilépését bejelenti.

Rendes tagoknak megválasztattak :

GSCHWANDTNER ALBERT m. k. pénzügyminiszteri titkár Budapesten, ajánlja BÖCKH JÁNOS ;

MELCZER GUSZTÁV tanárjelölt Budapesten, ajánlja dr. SZÁDECZKY GYULA ;

SZELLEMY LÁSZLÓ m. kir. bányatiszt Kapnikbányán, ajánlja FISCHER SAMU ;

ALEXY GYÖRGY m. kir. kohótiszt Zalathnán, ajánlja DOLOG JÁNOS ;

SCHWICKER ALFRÉD tanárjelölt Budapesten, ajánlja dr. STAUB MÓRICZ.

A Természettudományi Társulat által kiadott felhívás TREFORT ÁGOSTON emléke ügyében, a Társulat közlönyében egész terjedelmében megjelenik, adakozásra kérve a tagtársakat. Az aláírási ív különben a közgyűlésen is fog köröztetni. LUNÁCSEK J. levelező küldeményét a választmány megköszöni. A cs. kir. szabadalmazott első Dunajözhajózási Társulat forgalmi igazgatósága ez évre is rendelkezésünkre bocsájtott egy szabadjegyet, a miért a választmány hálás köszönetet mond.

A társulati alaptőke elhelyezésére és kezelésére nézve a választmány SEMSEY ANDOR elnöklése alatt PETHŐ GYULA, SCHAFARZIK FERENCZ választmányi tagokból és a titkárokból álló bizottságot küld ki azon utasítással, hogy javaslatukat a jövő választmányi ülésen bemutassák.

Végül HALAVÁTS GYULA r. tag a közgyűlésen teendő írásbeli indítványa olvasatott fel, a mely arra vonatkozik, hogy Magyarország geologiai térképe a társulat tagjainak díjtalanul szolgáltatassék majd, ki. A választmány valamennyi szavazattal egy ellenében a már régebben történt megállapodás mellett marad és a közgyűlésen HALAVÁTS GYULA r. tag indítványát nem fogja elfogadásra ajánlani.

JELENTÉS A SELMECZBÁNYAI FIOKEGYESÜLET ÜLÉSEIRŐL.

Szakülés 1888. deczember 9-én. PÉCH ANTAL elnök az ülést megnyitván, HEGEDÜS PÁL felolvassa az «István-telér és mellék-erecseinek tulajdonságairól» szóló értekezését. HEGEDÜS értekezésében az István-telért a Grüner-telér szakadékanak magyarázza, de a települési viszonyokat, valamint a tölteléket amazétól eltérőnek találja. Megemlíti, hogy a melléklapok szintén tartalmaztak érczeket, kivált az egyesülési pontokon. Végre leírja a zúzóművek eredményeit.

Az elnökség továbbá előterjeszti a fiókegyesület 1888-ik évi zárszámadását. E szerint a bevétel összesen 599 frt 07 kr. o. é. ; a kiadás 169 frt 69 o. é. ; marad a megelőző években megtakarított összegekkel együtt az 1889-ik évre 429 frt 38 kr. o. é. fölösleg.

Végre előterjeszti a titkár az 1889-ik évre szóló költségvetés előirányzatát.